

ale žáci nepozdravili; farář Š. vzal čepici žákovi S. s hlavy a řekl mu »Co děláš mezi čurbesáky«; slova »čurbesáci« prý se užívá o osobách, které vystoupily z církve katolické; obžalovaný farář Š. byl okresním soudem odsouzen pro urážku na cti a rozsudek ten byl odvolacím soudem v Hr. Kr. potvrzen; v důvodech odvolací soud dodal, že obžalovaný jako učitel náboženství byl sice oprávněn pokárati žáka S., že však neměl práva ostatní hochy urazit nadávkou »čurbesáci«. Nejvyšší soud však oba rozsudky zrušil a obžalovaného Š. zprostil. V důvodech sdělil, že v daném případě jde o otázku, zda měl obžalovaný právo kárné vůči osobám druhým, t. j. žákům nechodícím na náboženství katolické; podle § 72 a 74 řádu školního a vyučovacího z 29. září 1905 č. 159 ř. z. přísluší učitelům věnovati pozornost i mimo školu, a kárně zakročiti proti provinivším se žákům, bez ohledu, chodí-li do hodiny náboženství čili nic; podle toho užil obžalovaný kárného práva vůči žákům, ovšem podle školního řádu způsobem nepřipustným; tím však nemůže býti řečeno, že pokárání ono spadá pod trestní zákon, který v § 413 a 420 tr. z. právo to výslovně uznává v omezení tamže uvedeném, z toho plyne, že slovní urážky pronesené v úmyslu výchovném jsou stíhatelný jen v případech, kde vědomě meze přípustnosti práva kárného byly překročeny; kdyby se obsah práva kárného jinak vykládal, nemohlo by se ani výstrahy ani důtky užiti jako prostředku výchovného aneb kárného a v důsledku toho mělo by beze všeho platnost ustanovení o trestních činech proti bezpečnosti cti; v tomto případě obžalovanému příslušelo právo kárné vůči všem žákům, ovšem způsob, jakým bylo vykonáno, byl zhola nepřístojný, školnímu řádu naprosto odporující, leč trestnímu stíhání neměl podléhati.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne
4. října 1924 č. j. Zm I 632/24. R. z. s. Amcha.

D E N Í K.

Druhý sjezd československých právníků v Brně.

Po více než dvaceti letech sešli se po druhé čeští právníci, aby pojednali o naléhavých odborných otázkách. První právníký sjezd r. 1904 byl především národní reprezentací na poli právní vědy. Měl manifestovati svéráz českého právnictva. Jasně to vyjádřil protektor prvního sjezdu slovy, že »typický rozdíl českých právníků od ostatních tvoří toliko jejich pevná vůle,

pěstovati svou vědu jazykem svým a nepřipouštěti, by zásluby, kterých sobě ve svém oboru vydobudou, byly jakkoliv přičítány kterémukoliv národu jinému».

Tento cíl ustoupil přirozeně do pozadí v samostatném státě. Tím větší význam měl sjezd po stránce odborné. Státní osamosištění postavilo české právníky před úkoly zvláště naléhavé. Vyvolalo potřebu sjednocení právního řádu v našem státě. Nové poměry společenské volají po reformě zákonodárství. Proto mají výsledky jednání letošního sjezdu daleko značnější praktický dosah než resoluce usnesené prvním právnickým sjezdem. Tehdy byla to spíše přání, v jejichž brzké splnění sotva bylo možno vážně doufat. Zcela jinak při letošním sjezdu, na jehož programu byly otázky, které bude třeba řešiti v nejbližší budoucnosti. Tuto stránku sjezdu zdůraznil i prezident republiky odpovídaje na pozdravný telegram a vítaje praktický vztah k aktuálním potřebám našeho života, který viděti ze sjezdového programu a referátů.

Vedle tohoto vztahu k aktuálním potřebám našeho státního života dlužno vyzvednouti činnou účast zahraničních hostí, kteří se účastnili též jednání v sekcích seznamující účastníky sjezdu s podobnými potřebami a snahami domácími. Ne neprávem bylo řečeno, že jejich přítomnost dodala sjezdu téměř mezinárodního charakteru.

*

Sjezd byl zahájen v neděli dne 31. května o 9. hodině ranní za přítomnosti ministra spravedlnosti Dr. Dolanského, jenž zastupoval presidenta republiky jako protektora sjezdu, a ministra Dra Kállaye. Předseda sjezdu, druhý prezident nejvyššího soudu Dr. Vážný v obsáhlém úvodním proslovu naznačil úkoly sjezdu a uvítal účastníky. K jeho návrhu byl odeslán telegram prezidentu republiky. Ministr spravedlnosti Dr. Dolanský promluvil za vládu a zdůraznil, že od jednání sjezdu jest očekávati podporu snah o konsolidaci a unifikaci právních poměrů našeho státu. Potřeba unifikace zákonodárství a správy vyznívala též z projevu ministra Kállaye. Z cizích hostí promluvil profesor právnické fakulty v Grenoblu a soudce nejvyššího správního soudu Légal, za 12člennou delegaci polskou přisedící nejvyššího soudu varšavského Dr. Morawski a Dr. Blaszkowski. Jménem delegace jihoslovanské vlády rada Dr. Sagadin, Za Karlovu universitu promluvil prof. Dr. Hermann-Otavský, za Masarykovu prof. Dr. Weyr, za universitu Komenského prof. Dr. Laštovka, za ruskou právnickou fakultu prof. Dr. Maklecov, za ukrajinskou universitu prof. Dr. Dniestranskij, za právnickou fakultu v Brně

prof. Dr. Krejčí, za nejvyšší soud československý I. president Dr. Popelka, za vojenské soudce a prokurátory generál Vorlíček, za zemský správní výbor v Čechách Dr. Pokorný, za zem. výbor moravský Dr. Pluhař, za město Brno prof. dr. Macků, za brněnskou advokátní komoru v Brně Dr. Rosenberg, za pražskou president Dr. Stompfe, za turčansko-sv. martinskou Dr. Vánovič, za notářskou komoru v Brně pres. Dr. Tesař, za pražskou Dr. Čulík, za spolek německých advokátů Dr. Jarolim, za spolek československých soudců r. v. Hartl, za české akademické právnické spolky Dr. Švehla.

Pozdravné projevy a telegramy zaslali: Generální rada baristů z Londýna, za právnickou fakultu v Paříži prof. Ripert, prof. Demogue a prof. Capitant, za právnickou fakultu ve Štrasburku prof. Beudant a prof. Nast, společnost Atheneum z Říma, královská společnost pro úpravu práva v Římě, prof. Betti z Parmy, prof. Riccobono z Palerma, společnost pro trestní právo v Bukurešti, spolek advokátů v Sofii, právnický spolek Haag a z Kodaně právnický spolek »Svan Derer«, z Lublaně Družstvo pravnik Ljubljana a první president nejvyššího soudu ve Varšavě.

*

Nato zahájeno jednání v sekcích, ve kterém druhého dne pokračováno. Zprávu o něm a znění resolucí přineseme v příštím čísle. Ještě před zahájením jednání v sekcích byly účastníkům rozdány poslední sjezdové práce, které nemohly být již poštou rozeslány. Byly to práce Otakara Flanderky a JUDra. Bohuslava Šejhara o 5. otázce I. sekce (O národnosti obchodních společností), prof. Dra Karla Hermanna-Otavského a Dra Arnošta Weniga o otázce 6. (Jak upravit kolísá práva vlastnického s právy na statcích nehmotných) a práce Dra K. Kizlinka a Dra V. Koldovského o 7. otázce této sekce (Ochrana věřitelů při likvidaci společnosti s r. o.). Tím vzrostl počet sjezdových prací na 57 v celkovém rozsahu více než 100 tiskových archů.

*

V závěrečné plenární schůzi v pondělí dne 1. června o 5. hod odp. byly sekčními jednání předneseny usnesené resoluce a vešměs schváleny. Jednomyslně byl přijat též návrh místopředsedy sjezdu prof. Dra Hermanna-Otavského, aby byl zřízen stálý výbor právnických jednot k pořádání právnických sjezdů v obdobích asi pětiletých. Tomuto výboru byla též odkázána přání pro budoucí sjezdy pronesená z řad účastníků sjezdu (aby návrhy resolucí byly v dostatečném počtu rozmnoženy a rozdány účast-

níkům jednání v sekcích, aby byl ustanoven zpravodaj pro plenární schůzi o těch otázkách, kde větší počet účastníků jednání v sekcích hlasoval proti usnesené resoluci). Mile působil závěrečný projev prof. Dra Rapaporta, člena nejvyššího soudu ve Varšavě; děkoval za pohostinství a vyslovil naději, že se čeští právníci zúčastní v hojném počtu polského právníckého sjezdu, který bude konán za dva roky v Krakově. Projevy díků a uznání zasloužilým pořadatelům sjezdu presidentu Dru Vážnému a prof. Dru Sedláčkovi skončila plenární závěrečná schůze. Večer pořádán v místnostech Stadionu banket, který sdružoval účastníky sjezdu za přítomnosti zahraničních hostů do pozdních hodin nočních.

*

Z projevů tisku k druhému sjezdu československých právníků třeba zvláště zdůrazniti slova, jimiž uzavřel prof. Kallab úvodní článek »Právo a právníci v demokracii« v Lidových novinách z 31. května. Přeje si, aby »sjezd pozvedl aspoň poněkud sebevědomí právníků v poslední době povážlivě zeslabované. Právník, jenž zneužívá práva k uplatňování zvláštních stranických, třídních a stavovských zájmů, ať tak činí z vlastního podnětu, ať tak činí pod nátlakem politických činitelů, je nejnebezpečnějším nepřítelem právního řádu stejně jako nejnebezpečnějším nepřítelem náboženství je kněz, který zneužívá svých funkcí k politickým účelům. Poněvadž pak demokracie spočívá na úctě k právnímu řádu, je takový špatný právník též nejnebezpečnějším nepřítelem demokracie«. Pisatel vítá právnícký sjezd a přeje mu, »aby ukázal veřejnosti i kolísajícím snad jednotlivcům z právnictva samým, že českoslovenští právníci jsou a zůstanou skutečně demokratickými právníky, to jest armádou, jež s napětím všech sil a bez bázně chce hájiti vždy, všude a proti každému ideu účelnosti a spravedlnosti v právu a tím posilovati důvěru v právní řád, nejsilnější oporu demokratismu«.

Oprava: Na str. 311 řádka 10. zdola má státi: zák. ze dne 31. ledna 1919, č. 75. — V předešlém čísle na str. 313 v redakční poznámce 7. řádek zdola místo »přihlíží« čti »přehlíží«.